

אלו עוברין פרק שלישי פסחים

מ"א.

עין משפט ג'ר מצוה

בז א מיי פ"ג מהל' חמץ
הלכה ב סג עשין לט
טו"ש"ע א"ח טי' חמץ
מק"פ א'
מח ב מיי שם הל' ט
טו"ש"ע שם ספק א'
מ"ב ד מיי פקד ט'
מהלכות פסולי
המוקדשין הלכה ח'
מ"ב ד מיי פ"ג מהל'
מחין הל' ט טו"ש"ע
א"ח ט' חמץ ספק א':
ג ה מיי פ"ה מהלכות
דעות הלכה ב':
גא ו מיי פ"ח מהל'
למורי צילה הלכה לא
סמך לאין קבו טו"ש"ע
א"ח ט' ב"ס:
ד ו מיי שם הלכה לב
טו"ש"ע שם ספק א':

רבינו הגנאל (תמ"ח)
בבית חמיו ולשבות
שביבת הרשות יחזור מיד,
והיכי קתני במתני' יבטל
בלבו, מכלל שאין מחייבין
אותו לחזור, ושנעין מתני'
ר' יוסי היא דבר סעודת
אירוסין מצוה, וביעור
חמץ נמי מצוה, מיהו
ביעור חמץ אפשר לקיימה
בביטול חמץ וישלים
סעודת אירוסין שנמצא
מקיים שתייה, וברייתא ר'
יהודה דבר סעודת
אירוסין רשות, כגון
שביבת הרשות דלדברי
הבית חייב לחזור מיד,
הנאי סעודת אירוסין
רשות דברי ר' יהודה, ר'
יוסי אומר מצוה, והשתא
דאמר רב חסדא מחלוקת
אבל בסעודה שניה, אבל
בסעודה ראשונה אפילו ר'
יהודה מורה דמצוה,
אפילו תימא מתני' ר'
יהודה ובסעודה ראשונה
שהיא מצוה, ברייתא
אפילו תימא שניה שהיא
רשות, תימא אמר ר' יהודה
אני לא שמעתי אלא סעודת
אירוסין בלבד, אמר ר' יוסי
אני שמעתי סעודת אירוסין
ובסבלנות, וישראליות
לשבות שביבת הרשות,
לשבות אצל רבו או אצל
מי שהוא גדול ממנו, אמר
ר' יוסי בר בון גדול השלוש
שחוקש לשני דברים
שחייבין לעיתן כרת, מילה
ושחיטת פסח, תניא א"ר
אילעזר כל סעודה שאינה
של מצוה אין תלמיד חכם
ישראל ליהנות ממנה, כגון
מאי, א"ר יוחנן כגון בת
כהן או בת תלמיד חכם
אצל עם הארץ, לפי שאין
יוזגין עולה יפה, כדכתיב
ובת כהן כי תהיה אלמנה
וגרושה ורוע, אמר רב
כהנא אי לא נסיבנא כהנתא
לא גלאי, ומעשה דרב
כהנא מפורש בהגדול
בהראי כי שמיטה לקויה
דההוא גברא וערק לארץ
ישראל, אמר ר' יצחק כל
הנהנה מסעודת הרשות
לסוף גולה, שנאמר
אכולים כרים מצאן ועגלים
מתוך מרבק, ומכאן בהר"ה
לכן עתה יגלו בראש
גוליה, ת"ר תלמיד חכם
המרה, סעודתו בכל
מקום, לסוף מחריב את
ביתו, ומאלמן את אשתו,
ומייתם גזוליו, ותלמודו
משתבח, ומחלוקת רבות
עליו, ודבריו אין נשמעין,
ומחלל שם שמים, ושם
אביו, ושם רבו, וגורם
רע לו ולבניו עד סוף כל הדורות, וקרו לו בר מיהם תנוראי, ובר מלקח פכני, ובר מבעי

לשבות שביבת הרשות. פ"ה שהיה הולך להמשיך על המסוס
לקנות שביבתה שם וליקח ד' אלפים לדבר הרשות וקשה
א"כ תיקשי למ"ד צ"ל בכל מערבין (ערויזין לא), אין מערבין אלא לדבר
מזוה וגר' לר"י דה"פ לשבות שביבת הרשות שהולך לשמוח בפסח
צבית אוהבו או קרובו א' **אם עבר**
צופים. פ"י בקונית' שם כפר וקשה
לר"י א"כ ה"ל למימר וכמדתו לכל
רוח כדמניא צ"ל מי שהיה טמא (לקמן
ג): א"ח דרך רחוקה מן המדיעין
ולחוץ וכמדתה לכל רוח ואור"י
דמסופתא דמכילתין מפרש כדמניא
א"ח ד' צופים הוואה ואין מפסיק פ"י
כל מקום קצין ירושלים שיכול לראותו
מש"ס: **וְיִשְׂרָאֵל פְּנֵי הַבֵּירָה.**
פ"ה כדלמ"ד פ' כל שעה (דף כד).
צקודש צלש ישרף צמקום אכילמו
שריפתו וקשה לר"י אי דלוריימתא הוא
מה לי עבר צופים ומ"ל לא עבר צופים
ו"ל דמן המורה יכול לשורפה כ"מ
שירצה דצפרק כל שעה (ג"ז שם)
לא מרבין אלא פסולי קדשי קדשים
ואימורי קדשים קלים אכל שאר קדשים
שנאכלים צלש ירסם לא מרבין ומש
שהלרבו חכמים לשרוף בני דהלא
לפני הצירה היינו גזירה אטו קדשי
קדשים: **לפני הַבֵּירָה.** צנחנים
צ"ל טבול יוס (דף קד): פליגי מאלי
צירה אמר רבה צר צר חנה א"ר
יוחנן מקום יש צהר הצית וצירה שמו
ר"ל אמר כל הצית חלוהו היא צירה
שנאמר א"ל הצירה אלו היתומים:
וְחַכְמַיִם אוֹמְרִים בְּשֵׁר קוֹדֵשׁ
בְּבֵית וְחַמֵּץ בְּכַבְיָצָה. אומר ריב"ז
דמפ"ש צירושלמי משום דצטר קודש
לימ ליה תקנה צניטול הממירו צבית
אכל חמץ אית ליה תקנה צניטול לא
הממירו עד כצילה: **תְּנִיא א"ר**
יהודה. תימא אמאי לא מיימי תנא
נמי הכי מ"ד דהלא לרז חסדא:
אמר

מרתני' מציעין אם הכל. צין מולין צין תרומה חוץ מקדי אכילמו
לשבת אכל כל מה שעמיד לצער יבער: **תרומה מלפני**
השבת. שאינו יכול להאכילה לא לורים ולא לשהמה זרים ולהשהמה
אי אפשר אכל חולין אין לר"י לצער אלא צומנן שיכול למזוה לרן
אכולים הרבה: **גמ' שבת.** נשתהה
שם שבת אחת: **מרתני' יהולך.**
צארצעה עשר: **אם יגול.** שיש
שבות ציט: **לפני כל הנכרים.**
את ישראל הנדרפין: **יגול בנצו.**
ולא יחזור ואפי' יש שהות דמדלוריי'
סגי ליה צניטול צעלמא': **לצום**
שנימם הרשות. שהיה הולך להמשיך
על המסוס לקנות שביבתה שם כדי
שיהא לו משם ולהלן אלפים ליקח למחר
שם לדבר הרשות יחזור מיד אכל
לקנות שביבתה מזוה כגון שילך מחר
חוץ למסוס לצית האכל או לצית
המשהה היינו כהולך לשחוט את
פסחו: **שש צידו צטר קודש.** עמו
דצרך ופסל ציולא שמחילת קדשים
קלים חומת ירושלים: **אם עבר צופים.**
שם כפר שיכול לראות בית המקדש
מש"ס: **צקודש צמקומו.** ולא העריחוהו
לחזור: **ואם לאו חזור ושרופו כו'.**
כדלמ"ד בכל שעה (לעיל כד). צקודש
צלש תשרף: דמקום אכילמו שריפתו:
זה וזה. חמץ דלמ"ד לעיל וזכר שיש
לו חמץ צביטו וצטר קודש שעמו:
צניציה. אכל צפחות גצי חמץ יבטל
בצבו וגזי צטר קודש שרופו צמקומו:
גמ' סעודה שניה. כך הוא לרן
החתיים לאחר סעודת אירוסין חוזר
ומשגר סבלנות לארוסתו וסועד שם:
אני לא שמעתי. שהתא מזוה אלא
סעודת אירוסין לצדה אכל לא סעודת
סבלנות: **סבלנות.** זרויות כלים
נאים: **צם כפן.** צריכה להישא
לכהנים ולא לפסח משפתותא להישא
לישראל: **אין זוגין עולה יפה.** צמול
טוב: **מאי היא.** מה עולה צידן: או
אלמנה או גרושה או זרע אין לה.
כדכתיב (ויקרא כג) וצת כהן כי תהיה
לאיש זר וסמין ליה וצת כהן כי
תהיה אלמנה או גרושה וזרע אין לה
וגו': או **קוצרה.** צלא זמן: **סלמדי**
קנס. (ה) הוא שבה לו אכל עם הארץ
ואינו כהן נגאי הוא לו להאכה ונענשים:
לא **גלאי.** רב כהנא גלה מצבל לא"י
כדלמ"ד בהגול ומאכיל (צ"ק קח): לא
גלאי דגולו אינשי. שאר תלמידים
יואצין מדעתן ואני יאצתי על כרתי
מתמת מרדן ואימת מלכות: **ומאלמן**
את אשמו. שמתקן לימורו ואי אפשר
לו וגולה למונות והרי אשתו כאלמנות
חיות: **גזוליו.** יומינין: **וטלמודו**
משפחה. שאינו עסק לחזור עליו:
ומחלוקת רבות צלום עליו. מתמת
שחכא תלמודו או הקפות שמקחין
מתונין לסעודותיו: **קרו ליה.** לצבו:
מקדי צי צבו. כדרך הל"נים שמסתקין
ומרקדין בתנויות להסקותן: **צצקין:**
מלחין פינני. קערות: **מד רצע.**
מקפל לצושו ורובץ וישן כך דרך
המשמתיין אינו מפסיק ליקח לציומו
ולשכב על מטוה אלא מקפל לצושו
תחתיו וישן: **מד.** כמו צר חמרה
מוך סקין וגני' (תענית דף ו):
ואינו

(א) לעיל דף י"ג ה"ה כ"ג;
(ב) מוספתא פ"ג ה"ט;
(ג) ס"א ה"ג; (ד) ס"א ל"ג;
(ה) לקמן דף פ"א: צבית
דף מט"ז; (ו) ע"י פיישי'
לקמן פ"א: ד"ה עמא
וכי לפני הצירה וכו';
(ז) ע"י מוס' לקמן דף ק"ב;
ד"ה אמר; (ח) לעיל דף ט'
(ט) ויקרא ו', ו' וצבית
ע"י; (י) צ"ל וצבית.

תורה אור השלם

- השכבים על מטות
שן וסרדיה על ערשותם
ואבלים כרים מצאן
ועגלים מתוך מרבק.
- לכן עתה יגלו בראש
גלים וקר מרח
סרדיהם: עמוס ד'

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה תלמידי חכם
שבח הוא לו:

מוסף רש"י

אם עבר צופים.
מקום שיכול לראות משם
הצירה ומשם והלאה אין
יכול לראותו (קטן ט"ז).
שרופו במקומו. לא
העריחוהו לחזור ולשרוף
צירושלים האילו וכבר
נתחמק הרבה ואפי'
דק"ל צפרק כל שעה
(לעיל כד). דמקום
אכילת קדשים שם שפסח
צמקודש צלש חמץ נכר
לפני הַבֵּירָה. חמץ נכר
הנית שם שם פת
השן גדול שריפתו פסולי
קדשים קלים כדלמ"ד
צנחנים (דף צפרק ע"ז
ק"ט) (ברכות טו: ע"ז
לעיל כד): או: כל המקדש
קרוי צירה (קטן ט"ז).
לא אילעזר כדגלי אינשי.
שהיה לא צנעור מקום
תורה גליתי אלא מאימת
מלכות נחמתי (ב"ב ק"ח).

מוסף תוספות

א. ולא מייירי כלל
בעירוב. מוס' ר"ס ג. ב. בלי
הפסק. מוס' הל"ש. וחינו
דקאמר עבר צופים כ"ש. אמר
עבר אותו מקום שריאים
ירושלים ממנו והשתא
ניחא דהוא הדין נמי לכל
צד. מוס' ר"פ ג. וכו' עבר
צופים לא אטרחוהו רבנן.
מ' ה"ר"ן.

רבינו הגנאל

מתני' ארבעה עשר שחל
להיות בשבת במערין הכל
מלפני השבת דברי ר' מאיר
ר' אלעזר (בר צדוק) אומר
תרומה מלפני השבת,
וחולין בומנן. וקיי"ל ר'
אלעזר בר' צדוק. תניא ר'
אילעזר ברבי צדוק אומר
פעם אחת שבת אבא
ביבנה וחל ארבעה עשר
להיות בשבת כו'. מתני'
ההולך לשחוט את פסחו
ולמול את בנו ולאכול
סעודת אירוסין בבית חמיו
ונזכר כו'. ורמינהו ההולך
לאכול סעודת אירוסין